

AGNIESZKA ROSIŃSKA-MAMEJ

*Przepraszam, ma pan może
długopis?*

P R O Ś B A

WE WSPÓŁCZESNEJ POLSZCZYŹNIE

część 2

Jak proszą osoby star(sz)e i młod(sz)e

Wydawnictwo
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego
Kielce 2021

Recenzent
dr hab. Dorota Suska, prof. UJD

Redakcja i korekta
Janusz Muzyczyszyn

Projekt okładki
Anna Domańska

Opracowanie komputerowe
Józef Bąkowski

Copyright © by Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2021

ISBN 978-83-7133-953-0
DOI:10.25951/4784

Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego
25-369 Kielce, ul. Żeromskiego 5
tel. 41 349 72 65
fax 41 349 72 69
<http://www.ujk.edu.pl/wyd>
e-mail: wyd@ujk.edu.pl

Spis treści

Wprowadzenie	9
1. Adolescenci i seniorzy jako nadawcy próśb	35
1.1. Podobieństwa i różnice generacyjne	35
1.2. Charakterystyka młodego pokolenia (młodzieży)	51
1.3. Charakterystyka starszego pokolenia (seniorów)	55
2. Jak proszą adolescenty? Makroakt próśby w mowie młodzieży	75
2.1. Ogólna charakterystyka próśby werbalizowanej przez młodszych nadawców	75
2.2. Uzasadnienia próśby	91
2.3. Formy adresatywne	114
2.4. Akty mówiące o tym, że spełnienie próśby nie jest (zbyt) kosztowne	152
2.5. Zapowiedzi próśby	168
2.6. Pytania o możliwość spełnienia próśby	180
2.7. Akty mowy o funkcji skupiania uwagi na komunikacie	196
2.8. Przeproszenia wchodzące w skład makroaktu próśby	207
2.9. Wypowiedzi naprowadzające	215
3. Jak proszą seniorzy? Makroakt próśby w mowie osób star(szy)ch	221
3.1. Ogólna charakterystyka próśby werbalizowanej przez starszych nadawców	223
3.2. Uzasadnienia próśby	243
3.3. Formy adresatywne	251
3.4. Pytania o możliwość spełnienia próśby	276
3.5. Zapowiedzi próśby	285
3.6. Akty mowy mówiące o tym, że spełnienie próśby nie jest (zbyt) kosztowne	291
3.7. Przeproszenia wchodzące w skład makroaktu próśby	302
3.8. Akt mowy o funkcji skupiania uwagi na komunikacie	311
3.9. Wypowiedzi naprowadzające	318

Podsumowanie	323
Objaśnienia używanych oznaczeń	329
Rozwiązanie stosowanych skrótów	331
Spis tabel	333
Źródła cytowanego materiału przykładowego	335
Bibliografia	337